

Vergaderjaar 2010–2011

28 625**Herziening van het Gemeenschappelijk
Landbouwbeleid****B/ Nr. 134****VERSLAG VAN DE INTERDEPARTEMENTALE CONFERENTIE
GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID**

Vastgesteld 7 september 2011

Op 12 juli 2011 vond er een interparlementaire conferentie plaats over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in het Europees Parlement te Brussel. Deze interparlementaire conferentie voor landbouwcommissie-voorzitters van de verschillende parlementen in de Lidstaten was georganiseerd door de Landbouw- en Plattelandscommissie van het Europees Parlement. De parlementen van België, Bulgarije, Tsjechië, Duitsland, Estland, Griekenland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Letland, Litouwen, Luxemburg, Hongarije, Malta, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Slovenië, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk namen deel aan de conferentie. Namens de commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van de Eerste Kamer nam prof. dr. ir. E.M.A. Smaling (SP) aan de conferentie deel en namens de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van de Tweede Kamer was dat de heer Koopmans (CDA).

Opening

De voorzitter van de Landbouw- en Plattelandscommissie, de heer De Castro, opende de interparlementaire conferentie. Hij wees erop dat het Europees Parlement voor het eerst – nu het Verdrag van Lissabon in werking is getreden – medebeslissingsbevoegdheid heeft op een grote hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Hij wees op het aangenomen rapport van de Duitse Europarlementariër Dess naar aanleiding van de Mededeling Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014–2020. In dit rapport worden de doelstellingen in de Mededeling van de Europese Commissie (1) voedselzekerheid 2) duurzaamheid 3) versterking leefbaarheid platteland) onderschreven. Tevens wees De Castro erop dat het landbouwbeleid transparant moet zijn. Ook heeft het Europees Parlement aangegeven een budget voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid te willen dat tenminste hetzelfde niveau moet hebben als bij de begroting 2013. De voorstellen met betrekking tot de Meerjarige Financiële Perspectieven 2014–2020 worden door de Landbouw- en Plattelandscommissie van het Europees Parlement de facto als daling van

de landbouwwitgaven gezien; terwijl de Europese Commissie spreekt over een bevrozing. Tevens vindt het Europees Parlement dat de 2 pijler structuur van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid behouden moet blijven en dat de verdeling van de directe betalingen tussen de Lidstaten gelijkwaardiger moet worden. Tevens zou de 2^e pijler uitgebreid moeten worden waarbij verschillen in bijvoorbeeld bodemgesteldheid en klimaat tussen de Lidstaten erkend worden. Tevens zou er volgens het Europees Parlement aandacht moeten zijn voor kleine boerenbedrijven. Overigens gaf de rapporteur wel aan er niet in geslaagd te zijn een definitie van «klein boerenbedrijf» te geven; de verschillen tussen de Lidstaten zijn hierin groot.

Pools Voorzitterschap

De heer Chroscikowski, voorzitter van de Landbouwcommissie van de Poolse Senaat, gaf aan dat het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een belangrijke prioriteit is van het Pools voorzitterschap. Hij wees erop dat de kleine boerenbedrijven steun verdienen; de verschillen in de directe betalingen tussen de Lidstaten moeten worden vermeden. Tevens gaf hij aan dat er een strikte scheiding zou moeten komen tussen de eerste en tweede pijler op basis van objectieve criteria. Milieumaatregelen, innovatie en moderniseringsmaatregelen zouden in de tweede pijler van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moeten worden ondergebracht. Tevens pleitte hij voor verdere vereenvoudiging van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zou boeren een stabiel inkomen moeten verzorgen. Tevens zou een versterking van de levensmiddelenketen nodig zijn waarbij producentenorganisaties een belangrijke rol hebben.

Europese Commissie

Eurocommissaris Ciolos wees op het belang van de betrokkenheid van de nationale parlementen bij de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid; de maatregelen van de Europese Commissie hebben immers gevolgen voor de boeren in de Lidstaten. Eurocommissaris Ciolos benadrukte de 3 doelstellingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, zoals die in de Mededeling verwoord staan. Hij gaf aan dat de historische referenties in het nieuwe GLB zullen verdwijnen. Er zal verder worden nagedacht hoe de verdeling van de rechtstreekse betalingen tussen de Lidstaten gelijkwaardiger kan. Tevens zullen de directe betalingen voor kleine bedrijven vereenvoudigd worden en zal er meer aandacht komen voor de jonge boeren in het GLB. Ook zullen interventie-maatregelen als vangnet in het GLB blijven bestaan. In pijler 2 van het GLB (plattelandsontwikkeling) zou meer aandacht moeten zijn voor diversiteit en zou er meer speelruimte voor regio's en Lidstaten moeten zijn voor de besteding van de gelden.

Tenslotte wees de Eurocommissaris op een goede verbinding tussen onderzoeksgelden en het GLB; dit zou bijdragen aan de concurrentiekracht en de verdere verduurzaming van het Europese landbouwbeleid.

Reacties parlementaire delegaties¹ en Nederlandse parlementaire delegatie

- Voor vele delegaties was een vereenvoudiging van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een belangrijk speerpunt (zoals Verenigd Koninkrijk, Malta en Finland). Het Verenigd Koninkrijk gaf aan een vereenvoudiging van de cross compliance voor te staan.
- De parlementaire delegaties van het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Malta gaven aan dat er in het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een regeling moet zijn voor jonge boeren.

¹ Zie position papers van enkele parlementaire delegaties op http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/organes/agri/agri_20110712_1500_pnat.htm

- Vele delegaties, met name die uit de nieuwe Lidstaten, wezen op een gelijkwaardige verdeling tussen maar ook binnen de Lidstaten van de directe betalingen (Litouwen, Tsjechië, Zweden, Litouwen, Bulgarije, Luxemburg, Roemenië, Hongarije). Bulgarije en Hongarije gaven aan dat een gelijkwaardige betaling van de directe betalingen tussen de lidstaten niet per 2016 zou moeten plaatsvinden, zoals thans de Europese Commissie voorstelt, maar per 2014.
- Vergroening. Enkele parlementaire delegaties waren bezorgd over de invulling van de vergroening van het GLB. De parlementaire delegatie uit Litouwen wees erop dat de productiebasis in hun Lidstaat eerst versterkt moet worden alvorens er geïnvesteerd kan worden in vergroening om geen oneerlijke concurrentie tussen de Lidstaten te krijgen. De Duitse, Finse en Britse parlementaire delegaties gaven aan dat een vergroening van het GLB niet zou mogen leiden tot extra administratieve lasten voor de boeren. De Oostenrijkse parlementaire delegatie gaf aan een vergroening van de 1^e pijler van het GLB te kunnen ondersteunen; ambitieuzere programma's voor vergroening zouden uit de 2^e pijler moeten worden gefinancierd.
- Europarlementariër Häusling (Groenen) en de Britse parlementaire delegatie stelden dat er meer budget beschikbaar moet zijn voor landbouwkundig onderzoek en landbouwkundige advisering om de concurrentiekracht van de Europese landbouwers te versterken en de productiviteit te doen toenemen. Häusling wees er in navolging van Eurocommissaris Ciolos op dat de voedselproductie in 2050 met 70% gestegen zou moeten zijn om de wereldbevolking te voeden.
- Enkele delegaties gaven aan een gelijkblijvend of hoger budget voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid te ondersteunen. De Tsjechische delegatie gaf daarbij aan voor een versterking van de 2^e pijler van het GLB te zijn; 20% van het budget van het GLB zou ten goede moeten komen aan de 2^e pijler. Ook de Zweedse parlementaire delegatie staat een versterking van de 2^e pijler voor. De Tsjechische delegatie gaf aan geen voorstander te zijn van een cofinanciering van de 1^e pijler.
- De Duitse en Oostenrijkse parlementaire delegaties wezen erop dat grote landbouwbedrijven kostenefficiënt zijn en daardoor beloond zouden moeten worden voor hun prestaties. De Duitse parlementaire delegatie gaf aan geen voorstander te zijn van de uitbetaling van de directe betalingen gekoppeld aan het aantal arbeidsplaatsen. Ook is deze delegatie geen voorstander van een plafonnering van de directe betalingen per bedrijf. Andere delegaties (waaronder Griekenland, Litouwen, Polen en Malta) wezen juist op het belang van de kleine bedrijven voor de leefbaarheid van het platteland.
- De heer Koopmans wees naar aanleiding van de motie Grashof (Kamerstuk 21 501-32, nr 443) op het inkomen van boeren en tuinders en de slechte verdeling van de opbrengstprijzen tussen retailers en producenten. «Het is niet de politiek die de prijzen bepaald maar de inkopers bepalen het inkomen van de boeren en tuinders en daarmee de welvaart op het platteland. Het Europese mededingingsbeleid is bedoeld voor de bescherming van de consument, maar producenten dreigen nu vermalen te worden». Het mededingingsbeleid zou evenwichtiger moeten zijn. Koopmans pleitte bij Eurocommissaris Ciolos derhalve voor een aanpassing van de mededingingswetgeving die gelijk op zou moeten lopen met de hervorming van het GLB.
- De heer Smaling wees op de solidariteit in de eerste pijler m.b.t. de verdeling van de directe betalingen tussen de lidstaten. M.b.t de 2^e pijler merkte hij op dat deze pijler tot nu toe bestaat uit «voor elke Lidstaat wat wils». Hij riep de Europese Commissie op om enkele casussen uit de verschillende Lidstaten van de 2^e pijler te bestuderen om te zien of daar een gemeenschappelijke lijn in te ontwikkelen valt. Tevens deed de heer Smaling een oproep aan Eurocommissaris

Pibalgs (Ontwikkelingssamenwerking) om te bezien of de structuur van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid als voorbeeld kan dienen voor het Europees ontwikkelingsfonds.

De delegatie,
Smaling
Koopmans

De griffier van de delegatie,
Buning